

Correctievoorschrift VWO

2021

tijdvak 2

aardrijkskunde

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommuniceerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommuniceerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag

Antwoord

Scores

Wereld

Opgave 1 – Een wereld vol unicorns

1 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- De mondiale welvaart / consumptie / koopkracht is (sinds de twintigste eeuw) toegenomen. (economische dimensie)
- Unicorns verkopen (veelal) diensten die door internet / tijdruimtecompressie een groot bereik hebben. (economische dimensie)
- De wereldbevolking is (sinds de twintigste eeuw) gestegen (en dus wordt er ook meer geconsumeerd). (sociaal-culturele dimensie)
- De mondiale markt is tegenwoordig meer opengesteld. / Door handelsverdragen is vrijhandel ontstaan. (politieke dimensie)

per juiste reden, elk vanuit een andere dimensie

1

2 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de oppervlakte van landen een maat is voor de totale waarde van de unicorns / hoe groter een land afgebeeld is des te groter de totale waarde van de unicorns.

3 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- In India en Singapore is, in tegenstelling tot in Rusland en Japan, de voertaal Engels
- zodat het voor ondernemers uit deze landen makkelijker is zich in een mondial (en digitaal) georiënteerde ICT-markt te begeven (waarin Engels de voertaal is)

1

1

4 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- De Verenigde Staten hebben ten opzichte van China een economische voorsprong / al decennialang een (economische en politieke) dominante / hegemoniale positie in de wereld (en zijn dus meer mondial georiënteerd)
- terwijl Chinese bedrijven actief zijn in een relatief afgeschermd / gecontroleerde markt / pas relatief recent groeien (en vooralsnog vooral op nationale schaal actief zijn)

1

1

Wereld en Aarde

Opgave 2 – Groenland

5 maximumscore 2

- Juiste argumenten om Groenland vanuit geologisch oogpunt bij Noord-Amerika in te delen zijn:

1

- Groenland ligt (net als Noord-Amerika) op de Amerikaanse plaat.
 - Groenland maakt (net als Noord-Amerika) onderdeel uit van het Canadese schild.

- Juiste argumenten om Groenland vanuit sociaalgeografisch oogpunt bij Europa in te delen zijn:

1

- Groenland is economisch gezien meer gericht op / afhankelijk van Europa.
 - Groenland hoort bij het (in Europa gelegen) Koninkrijk Denemarken.

6 maximumscore 2

uitspraak 1: onjuist

uitspraak 2: juist

uitspraak 3: juist

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

7 maximumscore 3

- Uit het antwoord moet blijken dat boven de (koude) ijskap (bijna) altijd een hogedrukgebied ligt / de lucht niet kan stijgen / de lucht (bijna) altijd daalt

1

Uit de beschrijving moet blijken dat

- vochtige lucht vanaf zee tegen de gebergtes in de kustgebieden / tegen de randen van het eiland botst
- waarbij de (vochtige) lucht wordt gedwongen te stijgen en condenseert

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 3

- a - De kustgebieden van Groenland staan onder de matigende invloed van zee 1
- b - Het westen van Groenland is warmer dan het oosten 1
- c - Voor de westkust van Groenland ligt een (relatief) warme zeestroom 1

9 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat

- Groenland vooral laagwaardige / onbewerkte producten / producten met een geringe toegevoegde waarde exporteert 1
- en dat Groenland voor een moderne levensstijl (die de Groenlanders nastreven) duurdere (eind)producten importeert 1

10 maximumscore 3

Uit de redenering moet blijken dat:

- Groenland door het verdwijnen van het ijs / door het smelten van de ijskap / door klimaatverandering steeds toegankelijker wordt (dimensie natuur) 1
- zodat het winnen van olie / van natuurlijke hulpbronnen / van grondstoffen rendabel wordt / de wateren rondom de Noordpool steeds beter bevaarbaar worden (economische dimensie) 1
- en dat grootmachten controle willen hebben / invloed willen uitoefenen op het (door de verbeterde toegankelijkheid) gunstig gelegen Groenland (politieke dimensie) 1

11 maximumscore 2

Een juiste argumentatie tegen onafhankelijkheid is:

- Groenland is een groot land met slechts 56.000 / weinig inwoners 1
- zodat het inrichten van een staat met een volledig functionerend overheidssysteem (defensie, politie, justitie) lastig is 1

Aarde

Opgave 3 – Geografische Kos(t)

12 maximumscore 2

- Afrikaanse plaat en de Anatolische / Grieks-Turkse plaat 1
- Juiste antwoorden zijn:
 - Anatolische en Euraziatische plaat (Noord-Anatolische breuklijn)
 - Anatolische plaat en Arabische plaat (Oost-Anatolische breuklijn)
 - Afrikaanse plaat en Arabische plaat (Dode Zee-breuk)1

13 maximumscore 3

- De subductiezone verplaatst zich zuidwaarts / richting Afrika 1

Uit de beschrijving moet blijken dat

- de actieve eilandenboog (waar Kos deel van uitmaakt) op de plek ligt waar de onderduikende plaat diep genoeg is weggedoken om te smelten (en er magma omhoog komt) 1
- en dat de eilandenboog uit het Mioceen tegenwoordig niet meer actief is, doordat deze te ver van de subductiezone af is komen te liggen (en er dus geen magma omhoog komt) 1

14 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- Op kleine eilanden / Kos zijn geen gebieden waar (in de zomer) wel veel neerslag valt om water vandaan te halen.
- Op kleine eilanden / Kos zijn geen grote rivieren.
- Op kleine eilanden / Kos is de voorraad zoet grondwater beperkt.

per juiste oorzaak 1

15 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de bodem bij mediterrane tuinbouw (in tegenstelling tot bij akkerbouw) in de regentijd / de natte wintermaanden (grotendeels) door wortels wordt vastgehouden / door het gebladerte beschermd wordt (oorzaak) 1
- waardoor bodemerosie (door afstromend water en/of wind) op de hellingen beter wordt tegengegaan (gevolg) 1

Zuid-Amerika

Opgave 4 – Zuid-Amerika en twee andere ontwikkelingsregio's

16 maximumscore 2

- Een juist gegeven uit bron 9 is: in Zuid-Amerika is het geboortecijfer / geboorteoverschot lager dan in Zuid-Azië en Sub-Sahara Afrika 1
- Een juist gegeven uit bron 10 is: in Zuid-Amerika is het percentage kinderen lager dan in Zuid-Azië en Sub-Sahara Afrika 1

17 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- De welvaart / economie is in Zuid-Amerikaanse landen verbeterd (waardoor de geboortecijfers zijn gedaald) (economische dimensie)
- Veel regeringen in Zuid-Amerikaanse landen hebben een beleid van gezinsplanning gevoerd (waardoor de geboortecijfers zijn gedaald) (politieke dimensie)
- Verstedelijking heeft geleid tot dalende geboortecijfers (sociaal-culturele dimensie)

per juiste oorzaak

1

18 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- Zuid-Amerika werd (op enkele landen na), in tegenstelling tot Sub-Sahara Afrika, gekoloniseerd door slechts twee landen (Spanje en Portugal) 1
- zodat in veel Zuid-Amerikaanse landen dezelfde taal gesproken wordt / vergelijkbare sociale / culturele / politieke structuren bestaan (en interne relaties eenvoudiger tot stand komen) 1

19 maximumscore 2

- Een juist antwoord is: bij oligarchische systemen ontstaan grote sociale / economische verschillen tussen de elite en het volk 1
- Een juist antwoord is: populistische leiders stellen de eigen natie / het eigen volk (die door globalisering naar de achtergrond is verdrongen) weer centraal 1

Opgave 5 – De Aconcagua, de hoogste berg van de Andes

20 maximumscore 2

Een juiste uitleg is:

- het Zuid-Amerikaanse continent begon (door het losbreken van Afrika / opbreken van Gondwanaland) zo'n 135 miljoen jaar geleden naar het westen te bewegen (oorzaak) 1
- waardoor de westkant van het Zuid-Amerikaanse continent over (de zwaardere) oceanische korst werd geduwd (en er een actieve continentrand ontstond) (gevolg) 1

21 maximumscore 3

- Uit het antwoord moet blijken dat de dichtheid van de (jonge) oceanische korst te laag is / de (jonge) oceanische korst niet zwaar genoeg is (om de mantel in te duiken) 1
- Juiste gevolgen zijn:
 - Er vinden vooral ondiepe aardbevingen plaats.
 - Er vinden aardbevingen ver landinwaarts plaats.
 - Er is een breed / uitgestrekt hoogland ontstaan.
 - Er ontbreekt actief vulkanisme (terwijl je dat bij subductie wel zou verwachten).2

Opmerking

Aan een juist gevolg 1 scorepunt toekennen.

22 maximumscore 3

- Uit het antwoord moet blijken dat de bergen in het noorden van Chili dichter bij de evenaar liggen dan de Aconcagua (en dat het er dus warmer is) 1

Uit de uitleg moet blijken dat

- de Aconcagua (in tegenstelling tot de bergen in het noorden van Chili) onder invloed staat van vochtige aanlandige winden / lucht vanaf zee (oorzaak) 1
- waardoor op de (west)hellingen van de bergen veel sneeuw valt / gletsjers zijn ontstaan (gevolg) 1

Leefomgeving

Opgave 6 – Waterbeheer in tijden van droogte

23 maximumscore 2

- Juiste oorzaken zijn:
 - Nederland ligt benedenstroms langs grote rivieren / langs de Rijn en de Maas (en heeft dus altijd watertoevoer van deze rivieren).
 - Nederland heeft gemiddeld een neerslagoverschot. / In Nederland is de neerslag gemiddeld groter dan de verdamping.
 - Door klimaatverandering komen lange droge perioden / langere perioden zonder neerslag vaker voor
- 1
- 1

Opmerking

Alleen als beide oorzaken genoemd worden, 1 scorepunt toeekennen.

24 maximumscore 3

Uit het antwoord moet blijken dat

- met de spuisluizen / hoofdkranen in de Afsluitdijk water (uit het IJsselmeer) gespuid kan worden op de Waddenzee (waardoor het waterpeil in het IJsselmeer daalt)
- 1

Uit de redenering moet blijken dat

- de kans op droogte / op zoetwatertekorten in de zomer groter is dan in de winter
 - zodat een hoger waterpeil in het IJsselmeer als zoetwaterbuffer moet dienen (voor het noorden van Nederland)
- 1
- 1

25 maximumscore 2

- Een juist argument vanuit de dimensie natuur is:
De ondergrond in het westen van Nederland bestaat voor een (groot) deel uit veen (dat onherstelbaar inklinkt bij droogte)
 - Juiste argumenten vanuit andere dimensies zijn:
 - In het westen van Nederland wonen de meeste mensen. (sociaal-culturele dimensie)
 - Het westen van Nederland is het economische kerngebied. (economische dimensie)
- 1
- 1

26 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door een (zoet)watertekort / extreme droogte in het westen van Nederland zout zeewater kan binnendringen / verzilting kan ontstaan.

Opgave 7 – Buiksloterham: wijk van de toekomst

27 maximumscore 1

creatieve stad - 3

smart city - 1

sustainable city - 2

Opmerking

Alleen als alle drie de antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toeekennen.

28 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- In Buiksloterham liggen veel braakliggende terreinen.
- Buiksloterham ligt vlak bij Amsterdam CS / vlak bij de binnenstad van Amsterdam.
- Buiksloterham ligt aan het water.

per juiste reden

1

29 maximumscore 2

Juiste vraagstukken met bijbehorende oplossingen in Buiksloterham zijn:

- Klimaatvraagstuk: in Buiksloterham worden drijvende woningen gebouwd / wordt water vastgehouden of tijdelijk opgeslagen in groene daken / wadi's / waterpleinen
- Energie(transitie)vraagstuk: in Buiksloterham worden huizen gebouwd die in hun eigen energiebehoefte voorzien

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 3

- Juiste argumenten voor Cityplot zijn: 2
 - De combinatie van (een groot aantal) sociale huurwoningen en koopappartementen draagt bij aan een diverse / gemengde bewonerssamenstelling.
 - De combinatie van wonen en werken draagt bij aan een gevoel van veiligheid.

Opmerking

Aan een juist argument 1 scorepunt toekennen.

- Juiste tegenargumenten voor Cityplot zijn: 1
 - De diverse / gemengde bewonerssamenstelling kan leiden tot weinig sociale cohesie / conflicten.
 - De hoge bebouwingsdichtheid / drukke opzet van de buurt kan leiden tot onoverzichtelijkheid.

of

- Juiste argumenten voor Schoonschip zijn: 2
 - De bijzondere woningen dragen bij aan / De opzet van de buurt draagt bij aan een aantrekkelijke woonomgeving / mooie uitstraling van de wijk.
 - Het type woningen draagt bij aan een diverse / gemengde bewonerssamenstelling in de wijk.

Opmerking

Aan een juist argument 1 scorepunt toekennen.

- Een juist tegenargument voor Schoonschip is: 1
 - Schoonschip is een (te) kleinschalig project.
 - Schoonschip is gericht op een zeer beperkte doelgroep.

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 juni te accorderen.

Ook na 28 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Opgave 1

- bron 1 vrij naar: <https://howmuch.net/articles> en www.nrc.nl/nieuws
bron 2 vrij naar: <https://howmuch.net/articles/the-worlds-unicorn-companies-2017>

Opgave 2

- bron 3 <https://nos.nl/artikel/2297758-groenland-wij-zijn-niet-te-koop.html>
bron 4 Grote Bosatlas 55e editie
bron 5 Grote Bosatlas 55e editie
bron 6 https://oec.world/en/profile/country/grl/#Trade_Balance

Opgave 3

- bron 7 vrij naar: www.volkskrant.nl
bron 8 www.photovolcanica.com/VolcanoInfo/Milos/Milos.html

Opgave 4

- bron 9 United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2017).
World Population Prospects: The 2017 Revision, custom data acquired via website
www.populationpyramid.net

opgave 5

- bron 11 tekst: vrij naar The Geology of Aconcagua, Marieke Dechesne via www.scribd.com/document/24836826/Geology-of-Aconcagua
afbeelding: www.meteoblue.com/de/wetter/vorhersage/modelclimate/aconcagua_argentinien_3866949
- bron 12 Grote Bosatlas 55e editie
- bron 13 Grote Bosatlas 55e editie
- bron 14 vrij naar: Martinod J. et al. 2010. Horizontal subduction zones, convergence velocity and the building of the Andes. Earth and Planetary Science Letters 299: 299-309 via <https://geografie.nl/artikel/hoge-bergen-een-atypische-subductiezone>
- bron 15 vrij naar: Meteoblue via www.meteoblue.com/en/weather/archive/windrose/aconcagua_argentina_3866949

Opgave 6

- bron 16 Cito en www.hdsr.nl/actueel/nieuws
- bron 17 <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/08/16/de-grootste-droogtepuzzel-is-de-dreigende-verzilting-a1613230>
- bron 18 vrij naar: <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/handboek-water/themas/watertekort/verdringingsreeks/>

Opgave 7

- bron 19 Cito
- bron 20 vrij naar: Gladek, E. e.a., Circulair Buiksloterham: Een Living Lab voor circulaire gebiedsontwikkeling, 2015
- bron 21 vrij naar: Gladek, E. e.a., Circulair Buiksloterham: Een Living Lab voor circulaire gebiedsontwikkeling, 2015
- bron 22 <https://www.metabolic.nl/wp-content/uploads/2019/05/Schoonschip-1-1024x731.jpg>